

Nárok manželky dle dvorského dekretu ze dne 4. května 1841, čís. 531 sb. z. s., jest uplatňovati pořadem práva.

(Rozh. ze dne 26. listopadu 1925, R I 949/25.)

Proti žalobě, již domáhala se rozvedená manželka na manželi placení výživného podle dvorského dekretu ze dne 4. května 1841, čís. 531 sb. z. s., namítl žalovaný manžel nepřípustnost pořadu práva, ježto o nároku dle dvorského dekretu ze dne 4. května 1841, čís. 531 sb. z. s. jest jednati v řízení mimosporném. Soud první stolice námitce vyhověl a žalobu odmítl. **Důvody:** Dle dvorského dekretu ze dne 4. května 1841 čís. 531 sb. z. s. nemá manželka, jejíž manželství rozvedeno bylo z viny obou manželů, zpravidla nároku na slušnou výživu, soud může však přes to k její žádosti přiřknouti výživné od případu k případu, se zřetelem ke všem okolnostem a k důvodu slušnosti. Z toho jest patrné, že při rozvodu manželství z viny obou manželů nejde o zákonný nárok manželčin na výživu, nýbrž ze jest toliko soudcovskému uvážení ponecháno, zda v jednotlivém případě, přihlížeje ke zvláštním jeho okolnostem, nemluví důvody slušnosti pro to, by rozvedené manželce přiznáno bylo výživné. V tomto případě bylo manželství rozvedeno z viny obou manželů a nemá proto žalobkyně zákonného nároku na placení výživného a nemůže se ho domáhati žalobou, tedy cestou spornou, nýbrž v řízení nesporném. **R e k u r s n í s o u d** zamítl námitku nepřípustnosti pořadu práva. **Důvody:** Názor, že nárok ve smyslu dvorského dekretu ze dne 4. května 1841 čís. 531 sb. z. s. nemůže býti uplatňován sporem, nýbrž jen v řízení nesporném, opírá první soud o to, že v dekretu tom se praví, že soudce může k »žádosti« manželčině přiřknouti jí slušnou výživu od případu k případu se zřetelem ke všem okolnostem a důvodům slušnosti pro ni mluvícím, tedy podle volného uvážení. K názoru tomu nelze přisvědčiti. Účelem dvorského dekretu nebylo upravit řízení, nýbrž doplniti materielně-právní předpisy občanského zákona o poměru manželů. Opačný náhled nelze důvodně opírat ani o to, že ve dvorském dekretu mluví se o »žádosti manželčině, ani o to, že je rozhodnutí »ponecháno soudci« podle okolností případu. Slova »žádati« a podobného výrazu, používá i občanský zákoník na různých místech na př. v §u 1264 a v §u 107, ač jde tu o případy, kde není pochybnosti o tom, že nároky ony je uplatňovati jen ve sporu a nikoli v řízení nesporném. Že i procesní soudce rozhoduje dle okolností podle svého volného uvážení, tomu svědčí ustanovení §§ 273 a 43 c. ř. s. Jelikož nárok rozvedené manželky na slušnou výživu ve smyslu dvor. dekretu ze dne 4. května 1841 čís. 531 sb. z. s. má svůj důvod v právu manželském a je nárokem čistě majetkoprávním a jelikož není předpisu, jenž by nárok takový odkazoval do řízení nesporného (§§ 50 čís. 3, 76 j. n.) jeví se námitka nepřípustnosti pořadu práva nedůvodnou.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Vývody dovolacího rekursu jsou nezpůsobilé, by vyvrátily nebo otřáslly správnými, stavu věci a zákonu odpovídajícími důvody napadeného usnesení, a proto se stěžovatel především na ně poukazuje. Nárok na manželčinu výživu podle dvorského dekretu ze dne 4. května 1841 čís. 531 sb. z. s. jest nárokem manželčinným, spočívajícím na povinnosti manželově k výživě manželčinně stanovené v § 91 obč. zák. a jest proto nárokem majetkoprávním, závislým od zjištění podmínek jeho existence, které, stavše se mezi stranami spornými, jedině formálním důkazním řízením, tedy ve sporu, na jisto mohou býti postaveny (§ 2 čís. 7 nesp. pat.). Volná úvaha soudcovská nemá proto toho významu, který jí stěžovatel přikládá.

Čís. 5499.

Dovolací důvod dle §u 503 čís. 3 c. ř. s. jest tu nejen tehdy, jsou-li rozsudku za základ položeny skutečnosti, které nejsou obsahem spisů, nýbrž i tehdy, když rozhodné skutečnosti, které jsou obsahem spisů, nebyly v rozsudku vzaty v úvahu.

Ručení dráhy (zákon ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák.).

Nastalo-li v motorovém voze pouliční dráhy krátké spojení, jde o příhodu v dopravě, jež zakládá nárok na náhradu škody, třebaž úraz byl bezprostředně přivoděn výskokem cestujícího z vozu.

Zákon předpokládá v §u 1297 obč. zák. obyčejnou, normální lidskou pozornost a pokládá za zavinění jen nezachování této normální opatrnosti. Není zaviněním poškozeného, vyskočil-li vzhledem k nebezpečí, přivoděnému krátkým spojením, z motorového vozu, třebaž tak učinil kolmo ku směru jízdy.

O útratách řízení odvolacího a dovolacího ve sporu, obmezeném na důvod nároku, jest rozhodnouti až v rozsudku konečném.

(Rozh. ze dne 26. listopadu 1925, Rv I 1741/25.)

V motorovém voze pouliční dráhy žalované společnosti vznikl z krátkého spojení požár, cestující, mezi nimi i žalobce, ve zmatku z jedoucího vozu vyskakovali, při čemž žalobce utrpěl úraz. Žalobní nárok na náhradu škody uznal procesní soud první stolice důvodem po právu, rovněž uznal důvodem po právu nárok žalobcův na útraty sporu. Odvolací soud neuznal žalobní nárok důvodem po právu.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu, vyloučiv z něho výrok o útratách, a vyřkl dále, že útraty řízení odvolacího a dovolacího jest pokládati za náklady sporu.

D ů v o d y:

Dovolání, opírající se o důvody §u 503 čís. 3 a 4 c. ř. s. jest opodstatněno. Dovolání mluví sice stále o rozsudku první stolice, ale z jeho obsahu jest zjevné, že míní rozsudek druhé stolice. Není o tom sporu že krátké spojení, které nastalo za jízdy v elektrickém vedení motor -